

Bike School @

Praktijkfiches voor BuSO lesfiche 5

Blijf uit de Dode hoek

DOELGROEP:

Alle opleidingsvormen van het buitengewoon secundair onderwijs

ONTWIKKELINGSDOELEN:

Bij het opmaken van de fiches is rekening gehouden met overkoepelende ontwikkelingsdoelen voor de doelgroep. Er is aandacht voor de verkeersregels (veilig verplaatsen in het verkeer, gevaarherkenning, houden aan veiligheidsvoorschriften) én voor fietsvaardigheid (opdrachten uitvoeren met een goede coördinatie van bewegingen).

OV1-OV2

De leerling:

- houdt zich aan de veiligheidsvoorschriften
- voert opdrachten uit met een goede coördinatie van bewegingen
- verplaatst zich veilig in het verkeer

OV3

De Leerling:

- beheerst elementaire bewegingsvaardigheden waaronder gaan en lopen, maar ook fietsen
- maakt veilig gebruik van eigen en openbaar vervoer
- engageert zich voor defensief en sociaal verkeersgedrag

LESTHEMA:

Jaarlijks gebeuren er in ons land gemiddeld 50 dodehoekongevallen met vrachtwagens en kwetsbare weggebruikers. 50% van de dodehoekongevallen is zeer ernstig: 1 op 5 heeft een dodelijke afloop, 1 op 4 eindigt met zware verwondingen. In alle gevallen is de kwetsbare weggebruiker het slachtoffer. De grote meerderheid zijn fietsers.

LESDOEL:

De leerlingen kennen de beperkingen die de spiegels van een voertuig met zich meebrengen en kunnen de gevolgen ervan verwoorden.

De leerlingen oefenen met de 3 vuistregels:

- 1) Hou drie meter afstand van een vrachtwagen.
- 2) Maak oogcontact met de vrachtwagenbestuurder
- 3) Wees zichtbaar en blijf aandachtig!

Dode hoek spiegel

MATERIAAL:

banken, spiegel, een groter voertuig (bv. bestelwagen of minibus), markeringspotjes, een blinddoek, de poster over de dode hoek (bron: VSV)

Tip: dankzij het project Slimme Mobiele Scholen kan je subsidies krijgen voor de aankoop van materiaal en de organisatie van verkeers- en mobiliteitsinitiatieven op school.

VOORAF:

Wat weten de leerlingen over de dode hoek?

- Kennen ze de definitie van de dode hoek? Het is een zone rondom een voertuig waar de chauffeur niets of niemand kan zien. Verschillende soorten voertuigen hebben verschillende soorten dode hoeken. Het is belangrijk dat leerlingen zich veilig leren gedragen in de buurt van een voertuig.
- Wie heeft al eens een bijna aanrijding gehad als gevolg van de dode hoek? Welk voertuig was daarbij betrokken?
- Wie kent er risicoplatsen op weg naar school?

OEFENEN OP DE DODE DOEK:

Oefening 1: in de turnzaal

Oefenen met een vrachtwagen op school is niet altijd mogelijk. Met wat banken en enkele spiegels kan je de situatie van de dode hoek nabouwen.

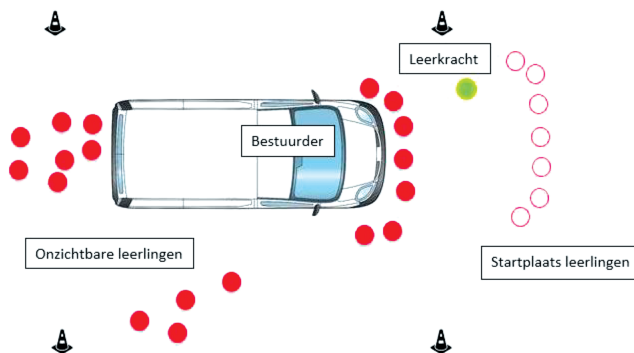
Zet een aantal banken in een U-vorm in de turnzaal en laat een voorwerp rondgaan van hand naar hand. Vooraan in het midden zit een leerling (chauffeur) met een kleine handspiegel. Wanneer verdwijnt het voorwerp uit het zicht van de chauffeur? Met een bolle spiegel kan je het voorwerp langer volgen maar is het beeld vervormd.

Leertip: ook de vrachtwagenchauffeur ziet niet alles rond zijn voertuig. Wanneer een vrachtwagen rechts afslaat, komt de laadbak/oplegger zeer dicht bij de stoeprand. Dan verkleint het zichtbare gedeelte voor de chauffeur nog meer. In dergelijke situaties gebeuren de meeste dode hoek ongevallen. Stel je dus nooit naast een vrachtwagen op, maar hou altijd minstens drie meter afstand. Zo ben je het veiligst.

Oefening 2: met een bestelwagen

- Ga met de leerlingen naar de speelplaats en verzamel rond de bestelwagen of een ander groter voertuig.
- Rond de bestelwagen staan 4 kegels in een rechthoek van ongeveer 2 meter voor- en achteraan en 4 meter aan de zijkanten van de bestelwagen.
- De leerlingen staan voor de bestelwagen en 1 leerling zit achter het stuur (de ramen van de bestelwagen staan open).
- Iedere leerling krijgt een potje, behalve de bestuurder. Die leerling doet zijn ogen toe (of wordt geblinddoekt), doet de gordel aan en blijft met zijn rug tegen de zetel zitten.
- De andere leerlingen krijgen 10 tellen de tijd om binnen de kegels rond de wagen te gaan staan, op een plaats waar ze denken niet zichtbaar te zijn voor de chauffeur. Ze mogen zich ook kleiner maken.

- Na 10 tellen mag de leerling achter het stuur kijken en zeggen wie hij ziet staan via de zijruiten en -spiegels.
- Als een leerling zijn naam hoort, gaat hij met zijn potje voor de bestelwagen (startpositie) staan.
- De leerlingen die niet zichtbaar waren, leggen hun potje neer op de plaats waar ze stonden/zaten en gaan ook terug voor de bestelwagen staan.
- De chauffeur blijft zitten.
- Iedereen krijgt opnieuw een potje en het spel wordt een 2de keer gespeeld.
- Nu mogen de leerlingen zich niet meer klein maken en ook niet achter de bestelwagen gaan staan. Daarna verzamelen ze nog 1 keer voor de bestelwagen en spelen het spel een 3de keer.
- Deze keer moeten al de leerlingen aan de rechterkant (oogpunt van de chauffeur) een plaats zoeken waar ze niet zichtbaar denken te zijn.
- Ze moeten minstens 1 meter van de potjes blijven die al op de grond liggen. De chauffeur kijkt opnieuw en de leerlingen die niet zichtbaar waren, laten hun potje staan.
- Hierna gaat iedereen terug vooraan de bestelwagen staan.
- Geef uitleg over het verband tussen je klein maken voor de bestelwagen en rechtstaan voor- of achteraan een vrachtwagen. De bestuurder zal daar niemand zien.
- Leg (eventueel) nog enkele potjes in de lijn van de gevormde dode hoek om de ruimte te verduidelijken.

NABESPREKING:

Dode hoek tips:

- Hou steeds 3 meter afstand van een vrachtwagen.
- Zet je ver genoeg naar voren in het opstelvak voor fietsers als je als eerste aan het kruispunt komt.
- Als je toch naast een vrachtwagen staat, maak dan zeker oogcontact met de bestuurder.
- Maak altijd oogcontact met een vrachtwagenbestuurder aan een zebra-pad. Geef elkaar een teken voor je oversteekt.
- Laat een vrachtwagen altijd voorgaan of stop als hij een rotonde wil verlaten of oprijden. Als fietser zit je bijna altijd in de dode hoek op een rotonde.
- Zorg dat je goed zichtbaar bent (fluokledij, fietsverlichting) en je aandacht bij het verkeer houdt.
- Geef voorrang aan je eigen veiligheid: wees dubbel voor zichtig tegenover vrachtwagens in bochten, aan kruispunten en op rotondes.

Dode hoek: dit moet je zeker doen!

- Houd drie meter afstand van een vrachtwagen.**
Een vrachtwagenbestuurder kan jou niet altijd zien. Houwd daarom altijd minimaal drie meter afstand! Zo ben je het veiligst.
- Maak oogcontact met de vrachtwagenbestuurder**
Als je toch naast een vrachtwagen staat, maak dan zeker oogcontact met de bestuurder. Als hij je gezien heeft, zal hij beter op je letten.
- Wees zichtbaar en blijf aandachtig!**
Zorg ervoor dat andere mensen je altijd goed zien wanneer of fietsen (bv. Reflectie en herpie). Houwd je ogen en oren open en laat je niet afleiden. Tot dus geen noodkeuze op en laat je gem in je zak zitten.

VSV Vlaanderen

Dode hoek: dit moet je zeker doen!

- Blijf achter de vrachtwagen.**
- Zorg dat je gezien wordt en blijf aandachtig!**
- Maak oogcontact met de vrachtwagenbestuurder.**

VSV Vlaanderen